

ارائه مدل پیش بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان: نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی

The Prediction Model of Flourishing Based on Parents' Psychological Control and Adolescent-Parent Conflict: Mediating Role of the Positive Transformation of Adolescence

Sajad Taherzadeh Ghahfarokhi, PhD

Bakhtar Institute of Higher Education, Ilam, Iran

سجاد طاهرزاده قهفرخی*

استادیار گروه روان‌شناسی تربیتی، موسسه آموزش عالی باختر، ایلام، ایران

چکیده

هدف این پژوهش ارائه مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی بود. این پژوهش بر حسب هدف کاربردی، از نظر نوع داده‌ها کمی، و از نظر نحوه اجرا توصیفی-همبستگی از نوع مدلیابی معادلات ساختاری و جامعه آماری پژوهش نوجوانان ۱۲ تا ۱۸ سال شهر ایلام در سال ۱۴۰۲ بود که طبق آمار اداره ثبت احوال شهرستان ایلام حدوداً ۳۲۶۷۸ نفر تخمین زده شد. بر اساس جدول کرجسی و مورگان، ۳۷۴ نفر با نمونه‌برداری در دسترس انتخاب شدند و به مقیاس تبلور وجودی (واینر و دیگران، ۲۰۱۰)، مقیاس تحول مثبت نوجوانی (گلدوف و دیگران، ۲۰۱۴)، مقیاس تعارض والد نوجوان (هودسن، ۱۹۸۲) و مقیاس مهار روان‌شناختی والدین (سوننس، ونستینکیست و لویتن، ۲۰۱۰) پاسخ دادند. برای تحلیل داده‌ها از تحلیل مسیر و مدلیابی معادلات ساختاری استفاده شد. یافته‌ها نشان داد مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی دارای برازش مطلوب است. بنابراین نتیجه‌گیری می‌شود هر چه مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان کمتر باشد، تحول مثبت نوجوانی تسهیل می‌شود و در نهایت به شکل‌گیری مطلوب‌تر تبلور وجودی در نوجوانان میانجامد.

واژه‌های کلیدی: تبلور وجودی، تحول مثبت نوجوانی، تعارض والد-نوجوان، مهار روان‌شناختی

Abstract

The present study aimed to develop and test a predictive model of flourishing based on parental psychological control and parent-adolescent conflict, with the mediating role of positive transformation of adolescence. In terms of purpose, the study was applied; with respect to data type, it was quantitative; and methodologically, it employed a descriptive-correlational design using structural equation modeling (SEM). The statistical population consisted of adolescents aged 12–18 years in Ilam City in 2023, estimated at approximately 32,678 individuals according to the Civil Registration Office of Ilam County. Based on the Krejcie and Morgan table, a sample of 374 adolescents was selected through convenience sampling. Participants completed the flourishing Scale (Weiner, et al., 2010), the positive transformation of adolescence Scale (Geldhof et al., 2014), the Parent-Adolescent Conflict Scale (Hudson, 1982), and the Parental Psychological Control Scale (Soenens, Vansteenkiste & Luyten, 2010). Data were analyzed using path analysis and structural equation modeling. The results indicated that the proposed model predicting flourishing based on parental psychological control and parent-adolescent conflict, mediated by positive transformation of adolescence, demonstrated a good model fit. Accordingly, it can be concluded that lower levels of parental psychological control and parent-adolescent conflict are associated with higher levels of positive transformation of adolescence, which in turn lead to a more favorable formation of flourishing in adolescents.

Keywords: flourishing, positive transformation of adolescence, parent-adolescent conflict, parental psychological control

received: 25 November 2024

accepted: 10 March 2025

دریافت: ۱۴۰۳/۰۹/۰۵

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۱/۲۰

*Contact information: sajad_taherzadeh@bakhtar.ac.ir

مقدمه

تبلور وجودی^۱ مفهومی در روان‌شناسی مثبت‌نگر^۲ است که به یک فرایند پویا، مستمر و مثبت اشاره دارد (ویلن، ۲۰۲۲). واندرویل (۲۰۱۷) تبلور وجودی را ترکیبی از احساسات خوب و عملکرد مؤثر می‌داند، به عبارتی تجربه‌ای که به واسطه آن زندگی خوب پیش می‌رود، وضعیتی که همه ابعاد زندگی فرد مطلوب است، یعنی، تصویری جامع‌تر از سلامت، بهزیستی و کمال ارائه می‌دهد. از دیدگاه ژانگ و دیگران (۲۰۲۴) تبلور وجودی کودکان و نوجوانان به منزله تحول اجتماعی و عاطفی سالم و روی آوردی باز و متعهد به یادگیری است. هون، یاردن و شوفیلد (۲۰۱۴) تبلور وجودی را یک ساختار چندبعدی می‌دانند که چندین جنبه از بهزیستی را ترکیب می‌کند و بالاترین طیف بهزیستی را نشان می‌دهد، تا جایی که سنتینی و دیگران (۲۰۲۰) اعتقاد دارند ملاک اصلی سلامت، تبلور وجودی است. هاپرت و سو (۲۰۰۹) ماهیت تبلور وجودی را بر اساس ۹ ویژگی هیجان‌ات مثبت^۳، حرمت خود^۴، درگیری^۵، معناداری/هدفمندی^۶، خوش‌بینی^۷، تاب‌آوری^۸، سرزندگی^۹، خودتعیین‌گری^{۱۰} و روابط مثبت^{۱۱} توصیف می‌کند. افراد متبلور بر این باورند که زندگی دارای هدف است و در نتیجه مدیریت بهتر محیط واجد پذیرش خود^{۱۲}، استقلال^{۱۳} و حس شایستگی^{۱۴} هستند، کمتر احساس تنهایی و افسردگی دارند و نشاط هیجانی بالاتر و عملکرد مثبتی را در زندگی فردی و اجتماعی تجربه می‌کنند (غارثی‌فرد و ذاکری، ۲۰۲۲).

تبلور وجودی یک ویژگی شخصیتی است و نخستین جایی که شخصیت انسان و توانمندیهای

وی شکل می‌گیرد خانواده است؛ خانواده مهمترین عامل زمینه‌ساز بروز ویژگی‌های شخصیتی مثبت یا منفی و مهارت‌ها در فرزندان است که از تأثیرات مثبت آن اثرگذاری بر تجربه و احساس تبلور وجودی است (سولدو و فیفر، ۲۰۱۳).

یکی از عواملی که بر مهار روان‌شناختی والدین^{۱۵} تأثیر می‌گذارد، ساختار خانواده است. والدینی که مهار روان‌شناختی بالایی دارند، با اعمال محدودیت‌ها، تحول فرزندان خود را محدود و به تحول روانی آنان آسیب می‌زنند (مابی، سوننز، وانستینکیست و ون‌لیوون، ۲۰۱۶). پژوهش‌ها رابطه بین مهار روان‌شناختی والدین و متغیرهای خانوادگی با تبلور وجودی را تأیید کرده است (مانند پژوهش‌های آلیو و تانس، ۲۰۱۵؛ ایگناسیو و دیگران، ۲۰۲۲؛ فاتحی و شیخ‌الاسلامی، ۲۰۲۲؛ واترز، سالیانس-میراندا و کیربای، ۲۰۲۳؛ ویتاکر، دیرث-وسلی و هرمن، ۲۰۲۴). مهار روان‌شناختی والدین نشان‌دهنده روش‌های تربیتی سرکوب‌گرایانه است که به‌عنوان نوعی سبک والدگری نسبتاً منفی، به رفتار والدینی اشاره دارد که با اتخاذ راهبردهای پنهانی مانند القای گناه^{۱۶}، کناره‌گیری از عشق^{۱۷} و ابراز اقتدار^{۱۸} تلاش می‌کنند تا به دنیای درونی کودکان حمله کنند و با دستکاری افکار و احساسات آن‌ها، فرزندان را به اطاعت از انتظارات خود وادار کنند (ژو، وانگ، لیو و هوانگ، ۲۰۲۴). سوننس، وانستینکیست و لوتین (۲۰۱۰) دو نوع مهار روانی والدین را متمایز ساخته‌اند: ۱. مهار با جهت‌گیری وابستگی^{۱۹} و ۲. مهار با جهت‌گیری پیشرفت^{۲۰}، والدین مهارگر با جهت‌گیری وابستگی سعی می‌کنند فرزندان

- 1 - flourishing
- 2 - positive psychology
- 3 - positive emotions
- 4 - self- esteem
- 5 - engagement
- 6 - meaning/purpose
- 7 - optimism
- 8 - resiliency
- 9 - vitality
- 10 - self- determination

- 11 - positive relationships
- 12 - self-acceptance
- 13 - autonomy
- 14 - sense of competence
- 15 - parental psychological control
- 16 - guilt induction
- 17 - love withdrawal
- 18 - power assertion
- 19 - regulation with a dependency orientation
- 20 - regulation with an achievement orientation

را از نظر فیزیکی و احساسی کنار خود نگه دارند. در این نوع مهار روابط بین فردی به شدت تحت تأثیر قرار می گیرد و از تحول فردیت فرزندان جلوگیری و دامنه تجربیات آنان محدود می شود. والدین مهارگر با جهت گیری پیشرفت فرزندان خود را برای عملکرد تحصیلی بهتر تحت فشار قرار می دهند و زمانی که فرزندان مطابق با انتظارات آن ها عمل نکنند، احساس شرم و گناه را به آنان القا می کنند.

بنابر آنچه بیان شد می توان دریافت والدین مهارگر بر خلاف میل خود، نوجوانانی وابسته با حرمت خود پائین پرورش می دهند که به نظر نمی رسد تغییرات نوجوانی در آن ها مثبت باشد؛ تحولات مثبت نوجوانی شامل ایجاد حس شایستگی، کسب اعتماد، داشتن ارتباط، کسب منش و مراقبت است (لرنر، ۲۰۰۵)، که با مشارکت فعال نوجوان در تصمیم گیری و داشتن تعامل مثبت شکل می گیرد (لین و شک، ۲۰۱۹). پژوهش های زیادی نشان می دهد در خلال دوران کودکی و نوجوانی، مهارگری روانی والدین با ایجاد رفتارهای سازش نایافته در فرزندان، تحولات مثبت دوره نوجوانی را کاهش می دهد (آونالا، تولوانن، ویلجارتا و نارمی، ۲۰۱۳؛ فیاضی، زاده محمدی و پناغی، ۲۰۲۱، کائو، لی و یه، ۲۰۲۰؛ کوی، موریس، کریس، هاتیرگ و سیلک، ۲۰۱۴؛ لین و دیگران، ۲۰۲۲؛ محمد، حمزه و ابوسما، ۲۰۱۷؛ مورای، دویر، رویین، کینگتون-وایسور و بوث-لافورسی، ۲۰۱۴؛ ناندا، کوتچیک، گورو، ۲۰۱۲، هوانگ و دیگران، ۲۰۲۲؛ یو و دیگران، ۲۰۲۱).

بنابراین، تحول مثبت در دوره نوجوانی در خانواده هایی با والدین کمتر مهارگر تحقق می یابد (السون، گرال و تیسل، ۲۰۰۶؛ تابع بردار، اسماعیلی و کارآمد، ۲۰۲۱)، زیرا از نظر شائو، ژانگ، رن، ژیاو و ژانگ (۲۰۱۸)، عوامل درون فردی متعددی بر تحول نوجوان اثر می گذارند که از جمله آن ها می توان به ویژگی های شخصیتی، خودپنداشت، حرمت خود، نیازهای اساسی، سازگاری عاطفی و سلامت

روانی اشاره کرد؛ عواملی که در خانواده های مهارگر کمتر مشاهده می شوند. همچنین، فقدان تحول مثبت در نوجوانان زمینه شکل گیری تبلور وجودی را تضعیف می کند، زیرا نبود تحول مثبت نوجوانی، فرصت درگیر شدن در رفتارهای اجتماعی مثبت را کاهش و احتمال بروز رفتارهایی را که سلامت آینده فرد را به خطر می اندازند افزایش می دهد؛ در نتیجه، شکوفایی و تبلور وجودی کاهش می یابد. پژوهش های زیادی نیز رابطه بین تحولات مثبت نوجوانی و تبلور وجودی یا مؤلفه های آن را تأیید کرده اند (اسکندری، حجازی و نقش، ۲۰۲۳؛ حکیم، طالع پسند و ساجدی، ۲۰۱۸؛ موحدیان، قمرانی و سجادیان، ۲۰۲۲).

همچنین یکی دیگر از متغیرهایی که می تواند تبلور وجودی را پیش بینی کند تعارض والد نوجوان است (ژیا، کوفی و فوسکو، ۲۰۲۴، کیم، جانگ و کیم، ۲۰۲۰، میراندی و دیگران، ۲۰۲۳؛ وستفال و دیگران، ۲۰۲۲، ویتاکر و دیگران، ۲۰۲۴). تعارض والد نوجوان به مشکلات بین والدین و نوجوان اشاره دارد و فرایندی است که عامل اساسی آن ادراک یا احساس سازش نایافتگی^۱ بین والدین و نوجوانان است، که می تواند حالت پنهان یا آشکار داشته باشد و نقش بسیار مؤثری در ایجاد مشکلات عاطفی، رفتاری، شناختی اعضای خانواده به ویژه نوجوانان دارد (کشاورز، نوبی نژاد و زهراکار، ۲۰۲۰). شواهد پژوهشی حاکی از آن است که تعارض والدین و نوجوانان با سازش نایافتگی های دوره نوجوانی همچون افسردگی، مشکلات رفتاری در مدرسه، افت عملکرد تحصیلی (مورتی و پلد، ۲۰۰۴) و سطوح پایین حرمت خود (یاکوب، ۲۰۰۶) رابطه دارد. همچنین روابط مثبت والدین با فرزندان با سطوح پایین اضطراب و افسردگی، حرمت خود بالا، وقوع کم سوءاستفاده از مواد و مشکلات رفتاری مرتبط است؛ به عبارتی تعارض والدین و نوجوانان منجر به کاهش تحولات مثبت نوجوانی می شود (چاند، فروجیا، دیتمن، چو و ساندرس،

(۲۰۱۳). پژوهش‌ها نشان می‌دهد سطوح پایین تعارض والدین و نوجوانان، داشتن احساس رابطه گرم با والدین و نظارت مثبت والدین با تحول مثبت نوجوانی رابطه مثبت دارد (تابع‌بردار و دیگران، ۱۳۹۹؛ کر و ساتین، ۲۰۰۰؛ مک‌الهنی، آلن، استپانوس و هاری، ۲۰۰۹؛ ناپولیتانو و دیگران، ۲۰۱۹؛ هیالکر، بروفی-هرب، ویالرول وهاز، ۲۰۰۸). نتایج پژوهش کانوسونیتی، مالینوسکینی و تراسکوسکایتی (۲۰۱۴) نیز نشان می‌دهد احساس اعتماد، صمیمیت و نظارت والدین (که نشانه تعارض پائین است) با تمامی شاخص‌های تحول مثبت نوجوانی ارتباط مثبت دارد و به هر میزان که مهار، احساس طرد و احساس بیگانگی با والدین افزایش یابد، از تحول مثبت کاسته می‌شود؛ نوجوانانی که تحول مثبت نوجوانی را تجربه می‌کنند، دارای حس شایستگی، اعتماد^۱، ارتباط^۲، منش^۳ و مراقبت^۴ هستند، یعنی در مسیر تحول و موفقیت قرار دارند و به سمت بزرگسالی آرمانی پیش می‌روند؛ به لحاظ نظری زندگی آرمانی یعنی مشارکت‌های متقابل، احساس خودشکوفایی و یکپارچگی خود، خانواده و جامعه (لرنر و استنبرگ، ۲۰۰۹)، که این‌ها مؤلفه‌های تبلور وجودی هستند. فردی که دارای تحول مثبت نوجوانی است، دورنما و افق روشنی درباره آینده دارد؛ این امیدواری و دید مثبت باعث می‌شود که نوجوانان در فعالیت‌های تحصیلی و اجتماعی درگیر شده و به کسب موفقیت امیدوار باشند (بوورز و دیگران، ۲۰۱۲).

بر اساس آنچه گفته شد، به نظر می‌رسد نوجوانانی که والدینی با مهار روان‌شناختی بالا یا تجربه تعارض والد-فرزندی بیشتری دارند، دوره نوجوانی خود را به‌طور مطلوب سپری نمی‌کنند و تحولات مثبت این دوره، که تضمین‌کننده سلامت روانی و چشم‌اندازی روشن برای آینده است، در آن‌ها به‌خوبی شکل نمی‌گیرد. در نتیجه، این

نوجوانان قادر نخواهند بود با چالش‌های دوران نوجوانی به‌طور مؤثر مواجه شوند، هیجان‌اتشان عمدتاً منفی است، اعتماد به خودشان کاهش می‌یابد، معنا و هدفمندی در زندگی آن‌ها تضعیف می‌شود و خوش‌بینی کاهش می‌یابد. آن‌ها سرزندگی و شادابی لازم را ندارند، خودتعیین‌گری‌شان پایین است، تاب‌آوری در موقعیت‌های زندگی در آن‌ها ضعیف است و توانایی ایجاد روابط مثبت را ندارند. به عبارت دیگر، تبلور وجودی در این نوجوانان به‌طور کامل شکل نمی‌گیرد.

بنابراین با توجه به آنچه پیشتر بیان شد سؤال اصلی پژوهش این است که آیا مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی دارای برآزش مطلوب است؟

روش

پژوهش حاضر توصیفی-همبستگی از نوع مدل‌یابی معادلات ساختاری و از لحاظ هدف، کاربردی و جامعه آماری پژوهش، نوجوانان ۱۲ تا ۱۸ ساله مدارس دوره اول و دوم متوسطه شهر ایلام در شش ماه اول سال ۱۴۰۲ بود. طبق آمار اداره آموزش و پرورش شهرستان ایلام تعداد این افراد ۱۳۹۲۵ نفر بود. برای برآورد حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۳۷۵ نفر برآورد شد که برای افزایش تعمیم‌پذیری نتایج ۴۰۰ نفر به شیوه نمونه‌برداری دردسترس انتخاب شدند. به دلیل مخدوش بودن تعدادی از پرسشنامه‌ها، ۳۷۴ پرسشنامه تحلیل شد. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزارهای زیر استفاده شد:

مقیاس تبلور وجودی^۵ (داینر و دیگران، ۲۰۱۰). این مقیاس تک‌عاملی و دارای ۸ ماده است. ماده‌ها بر اساس مقیاس هفت‌درجه‌ای لیکرت از یک (کاملاً مخالفم) تا هفت (کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شود و از مجموع نمره‌های

1 - trust

2 - relatedness

3 - character

4 - caring

5 - Flourishing Scale

بود. اعتبار بازآزمایی مقیاس نیز با فاصله دو هفته بر روی ۴۰ نفر بررسی و ضرایب اعتبار برای جهت‌گیری وابستگی، جهت‌گیری پیشرفت و کل مقیاس مهار روان‌شناختی به‌ترتیب ۰/۸۵، ۰/۸۸ و ۰/۹۰ به‌دست آمد. اعتبار مقیاس در این پژوهش ۰/۸۸ بود.

مقیاس تعارض والد نوجوان^۱ (هودسن، ۱۹۸۲). در این پژوهش برای اندازه‌گیری تعارض والد-نوجوان از مقیاس‌های نگرش نسبت به پدر و مادر^۲ استفاده می‌شود. این مقیاس‌ها برای اندازه‌گیری مشکلات فرزندان با والدین خود است. این مقیاس‌های ۱۵ ماده‌ای برای اندازه‌گیری دامن، میزان یا شدت مشکلات فرزند با پدر و مادر تدوین شده است. مقیاس‌ها همانند هستند به‌جز اینکه کلمه «مادر» و «پدر» تغییر می‌کند. دامنه نمره‌های هر مقیاس از ۵ تا ۲۵ است. نمره ۵ نشان‌دهنده عدم تعارض در رابطه و نمره ۲۵ نشان‌دهنده بیشترین تعارض است. دامنه نمره‌های کل مقیاس از ۱۵ تا ۷۵ است که نمره ۱۵ نشان‌دهنده عدم تعارض و نمره ۷۵ نشان‌دهنده وخامت رابطه است. ماده‌های مقیاس دارای پنج‌درجه از خیلی کم تا خیلی زیاد است که میزان بروز رفتار در هر ماده را نشان می‌دهد. ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس نگرش فرزند نسبت به پدر^۳ ۰/۹۵ و برای مقیاس نگرش فرزند نسبت به مادر^۴ ۰/۹۴ است (هودسن، ۱۹۸۲ نقل از ثنایی، ۲۰۰۹). اعتبار مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۹۵ بود.

مقیاس تحول مثبت نوجوانی^۵ (گلدوف

و دیگران، ۲۰۱۴). این مقیاس، تحول مثبت نوجوانی را با ۵ شاخص شایستگی، اطمینان، ارتباط، منش و مراقبت اندازه‌گیری می‌کند. نمونه ۱۷ ماده‌ای، ساختار عاملی نسخه ۸۰ ماده‌ای را تکرار می‌کند. فرم ۱۷ ماده‌ای، روایی همگرایی معناداری با مشارکت در جامعه (۰/۲۱ تا ۰/۵۶) و روایی واگرا با افسردگی (۰/۴۰- تا

۸ ماده، نمره کلی فرد به‌دست می‌آید. نمرات بالا نشان‌دهنده شرایط مساعد روان‌شناختی فرد و حس خودکارآمدی در فعالیت‌های مهم زندگی است (داینر و دیگران، ۲۰۱۰). سیلوا و کیتانو (۲۰۱۳) اعتبار مقیاس تبلور وجودی را دو نمونه از پرتغالی‌ها (نمونه اول: ۷۱۷ نفر از کارگران تمام وقت، نمونه دوم: ۱۹۴ نفر از دانشجویان دوره کارشناسی) سنجیدند. در این بررسی نمره تبلور وجودی دانشجویان بالاتر از نمره کارگران بود. تحلیل عاملی تأییدی روی دو نمونه، ساختار تک‌عاملی مقیاس را تأیید کرد. ضریب اعتبار به شیوه ثبات درونی ۰/۸۳ بود، که اعتبار مناسب مقیاس را نشان داد. همچنین همبستگی بالا بین تبلور وجودی، بهزیستی ذهنی^۶ و مقیاس شادکامی روانی^۷، شواهدی برای روایی سازه فراهم کرد. اعتبار مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۹۳ محاسبه شد.

مقیاس مهار روان‌شناختی والدین^۸

(سوننس و دیگران، ۲۰۱۰). این مقیاس ۱۷ ماده‌ای دارای دو زیرمقیاس جهت‌گیری وابستگی^۹ (ماده‌های ۱ تا ۸) و جهت‌گیری پیشرفت^{۱۰} (ماده‌های ۹ تا ۱۷) است. نمره‌گذاری این مقیاس بر اساس طیف لیکرت پنج‌نمره‌ای انجام می‌شود. بنابراین، حداقل و حداکثر نمره ۱۷ و ۸۵ است. سوننس و دیگران (۲۰۱۰) اعتبار مقیاس را با استفاده از آلفای کرونباخ برای کنترل روانی مادرانه^{۱۱} با جهت‌گیری وابستگی و جهت‌گیری پیشرفت به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۹۳ و برای کنترل روانی پدرانه با جهت‌گیری وابستگی و جهت‌گیری پیشرفت، ۰/۸۴ و ۰/۹۱ گزارش کردند. اشرف و شیخ‌الاسلامی (۱۳۹۶) به‌منظور تعیین روایی سازه، تحلیل عاملی تأییدی را از طریق تحلیل ساختارهای گشتاوری به کار گرفتند. با توجه به یافته‌ها مدل برازش مطلوبی داشت. بار عاملی ماده‌های جهت‌گیری وابستگی ۰/۴۴ تا ۰/۶۸ و جهت‌گیری پیشرفت از ۰/۵۲ تا ۰/۷۵

1 - mental well-being

2 - mental happiness

3 - Parental Psychological Control Scale

4 - dependency-oriented

5 - achievement-oriented

6 - Maternal Psychological Control

7 - Conflict with Parents Scale (CP)

8 - Attitudes Toward Father and Mother Scales

9 - Adolescent's Attitude Toward Father Scale

10 - Adolescent's Attitude Toward Mother Scale

11 - Positive Youth Development Scale

۰/۶۸-) و رفتارهای پرخطر (۰/۴۶- تا ۰/۶۶) نشان می‌دهد (گلدوف و دیگران، ۲۰۱۴). میلوت (۲۰۱۴) و گلدوف و دیگران (۲۰۱۴)، اعتبار این ابزار را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۷۴ گزارش کردند. فرم ۱۷ ماده‌ای، مقیاسی است که از نوجوانان می‌خواهد تا نخست بین دو عبارتی که بیشتر آنها را منعکس می‌کند، یکی را انتخاب و سپس آن عبارت را بین دو جمله «واقعاً درباره‌ی من درست است» یا «تقریباً درباره‌ی من درست است» رتبه‌بندی کنند. هریک از شاخص‌های شایستگی^۱، اطمینان^۲ و مراقبت^۳ با سه ماده و منش و ارتباط^۴ با چهار ماده اندازه‌گیری می‌شوند. ماده‌های ۱، ۲، ۳

به زیرمقیاس شایستگی، ماده‌های ۴، ۶، ۷ به زیرمقیاس اطمینان، ماده‌های ۱۱، ۱۲، ۱۳ به زیرمقیاس مراقبت، ماده‌های ۵، ۸، ۹، ۱۰ به زیرمقیاس منش و ماده‌های ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷ به زیرمقیاس ارتباط اختصاص دارند. اعتبار مقیاس در پژوهش حاضر ۰/۸۱ محاسبه شد.

برای تحلیل داده‌ها ابتدا نرمال بودن متغیرهای پژوهش به کمک آزمون کلموگروف-اسمیرنوف بررسی و سپس از آزمون تحلیل مسیر و معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها

میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی متغیرهای پژوهش در نوجوانان در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱

یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	M	SD	۱	۲	۳
۱. تبلور وجودی	۳۴/۳۶	۱۶/۵۶	-		
۲. تحول مثبت نوجوانی	۵۳/۴۳	۱۰/۴۳	۰/۳۴۱	-	
۳. تعارض والد-نوجوان	۹۳/۵۲	۴۶/۳۴	-۰/۶۱۴	-۰/۵۷۱	-
۴. مهار روان‌شناختی والدین	۵۰/۶۴	۲۱/۰۷	-۰/۵۴۵	-۰/۵۱۱	۰/۷۱۲

*P< ۰/۰۱

پیش از تحلیل داده‌ها، نرمال بودن متغیرهای پژوهش با

استفاده از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف بررسی شد (جدول ۲).

جدول ۲

خلاصه نتایج آزمون نرمال بودن

متغیر	Z	خطای آزمون (Sig.)	نتیجه
تبلور وجودی	۰/۷۱۳	۰/۵۶۳	تایید
تحول مثبت نوجوانی	۰/۹۲۷	۰/۵۱۲	تایید
تعارض والد-نوجوان	۰/۸۷۴	۰/۰۷۴	تایید
مهار روانشناختی	۰/۴۱۵	۰/۲۱۸	تایید
سطح قابل قبول و مطلوب		>۰/۰۵	

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که تمام متغیرهای پژوهش دارای مقدارخطای آزمون نرمال بزرگتر از سطح معناداری ۰/۰۵ است. بنابراین، با اطمینان ۹۵ درصد توزیع این متغیرها نرمال بوده

و لذا از آزمونهای پارامتری برای تحلیل داده‌های پژوهش می‌توان استفاده کرد.

برای تحلیل داده‌ها، از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری با بررسی و ارزیابی اثرات کل، مستقیم

مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی را نشان می‌دهد.

و غیرمستقیم استفاده شد. مدل پس از اصلاح و ارتباط بین خطاها و مینی‌م آن‌ها به‌دست آمده است. جدول ۳ نتایج آزمون شاخص‌های برازندگی

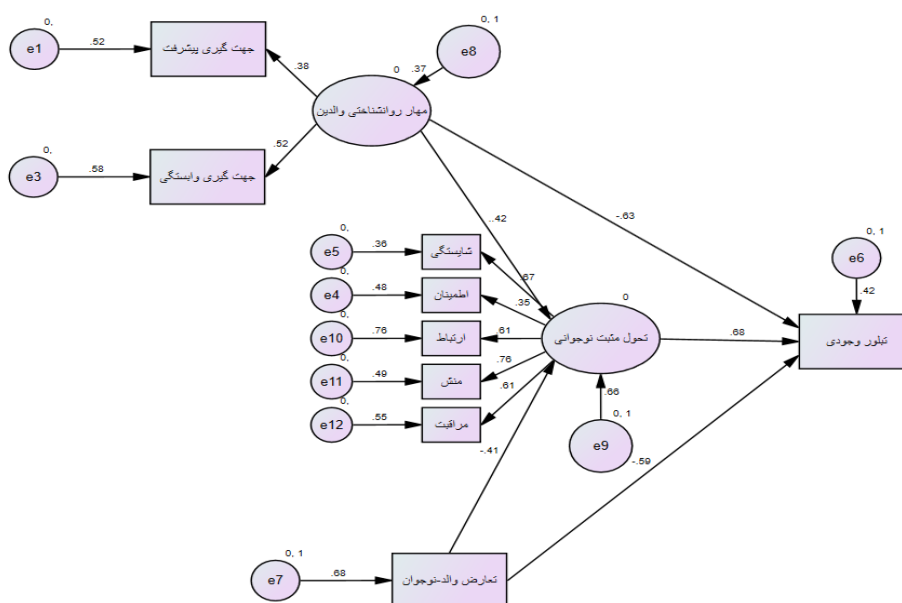
جدول ۳

نتایج آزمون شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش

مدل	χ^2	df	df/χ^2	RMSEA	GFI	CFI	NFI
مدل پژوهش	۵۷۴/۳۹۲	۱۲۶	۳/۶۳۰	۰/۰۶۸	۰/۹۶۳	۰/۹۷۴	۰/۹۰۵
سطح قابل بول	-	-	کمتر از ۴	کمتر از ۰/۰۸	بزرگتر از ۰/۹۰	بزرگتر از ۰/۹۰	بزرگتر از ۰/۹۰

۰/۹۶۳، ۰/۹۷۴ و ۰/۹۰۵ و همگی بزرگتر از ۰/۹۰ است که مقادیری مناسب و مطلوب محسوب میشوند. از این رو برازندگی مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی توسط داده‌های پژوهش در سطح مناسبی از نظریه‌های استفاده شده حمایت کرده و برای تبیین مدل، مناسب است. در نمودارهای ۱ و ۲ نتایج برآورد ضرایب مسیر و بارهای عاملی مدل پژوهش نمایش داده شده است.

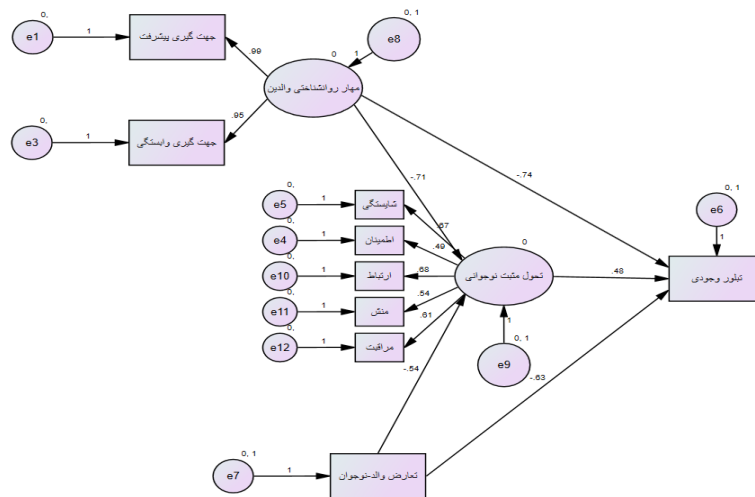
نتایج شاخص‌های برازندگی در جدول ۳ نشان می‌دهد میزان شاخص نسبت خی‌دو به درجه آزادی^۱ در برازندگی مدل پژوهش برابر با ۳/۶۳۰ است که کمتر از سطح مطلوب و مقدار قابل قبول عدد ۴ است. همچنین، شاخص ریشه دوم واریانس خطای تقریب^۲ در مدل ۰/۰۶۸ است که کمتر از سطح معناداری و قابل قبول ۰/۰۸ و نشان‌دهنده برازش مناسب مدل است. به‌همین ترتیب، مقادیر شاخص برازندگی^۳، شاخص برازندگی تطبیقی^۴ و شاخص برازندگی نرمال‌شده^۵ به‌ترتیب برابر با

نمودار ۱. نتایج ضرایب مسیر و بار عاملی مدل پژوهش با تخمین غیر استاندارد

1 - Chi-square to degrees of freedom ratio (χ^2/df)
2 - Root Mean Square Error of Approximation
3 - Goodness of Fit Index

4 - Comparative Fit Index
5 - Normed Fit Index

نمودار ۲. نتایج ضرایب مسیر و بار عاملی مدل پژوهش با تخمین استاندارد

اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی در نوجوانان مطلوب است. براساس نمودارهای ۱ و ۲، نتایج تخمین ضرایب مسیر غیراستاندارد و استاندارد و آزمون آن‌ها (C.R.) در مدل پژوهش در جدول ۴ آمده است.

نمودارهای ۱ و ۲ نشان می‌دهد تمام بارهای عاملی بین ماده‌ها، ابعاد و متغیر مرتبط با آن‌ها برای تمام مولفه‌های مدل پژوهش بزرگتر از 0.40 است. در نتیجه، قدرت رابطه و قدرت تبیین‌کنندگی برای هر متغیر با بُعد و ماده‌های آن در مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر

جدول ۴

نتایج ضرایب مسیر و آزمون آن‌ها در مدل پژوهش

جهت مسیر	C.R.	SE	بتای غیر استاندارد	بتای استاندارد
از مهار روان‌شناختی والدین به تبلور وجودی	-۳/۴۷۲	۰/۳۵۱	-۰/۶۳۲	-۰/۷۴۷
از تعارض والد نوجوان به تبلور وجودی	۳/۱۵۱	۰/۰۳۷	-۰/۵۹۱	-۰/۶۳۸
از مهار روان‌شناختی والدین به تحول مثبت نوجوانی	۳/۸۲۵	۰/۱۸۹	-۰/۴۹۷	-۰/۷۱۶
از تعارض والد نوجوان به تحول مثبت نوجوانی	-۳/۶۳۹	۰/۴۱۲	-۰/۴۱۲	-۰/۵۴۲
از تحول مثبت نوجوانی به تبلور وجودی	-۳/۴۴۲	۰/۰۶۴	۰/۶۸۳	۰/۴۸۸

* $P < 0.01$

بحث

نتایج پژوهش نشان داد که مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی دارای برازش مطلوب است. یافته‌ها نشان داد تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی قابل پیش‌بینی است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش آلیو و تانس (۲۰۱۵)، اسکندری و دیگران (۲۰۲۳)، اونالا و دیگران (۲۰۱۳)، ایگناسیو و دیگران (۲۰۲۲)، تابع‌بردار و دیگران (۲۰۲۱)، حکیم و دیگران

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد تمام ضرایب مسیر در مدل پیش‌بینی تبلور وجودی بر اساس مهار روان‌شناختی والدین و تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی، معنادار است. همچنین، معناداری مقادیر P کمتر از 0.05 است. بنابراین، تمامی ماده‌ها قدرت تبیین‌کنندگی مورد نظر را برای این مدل داشتند و با توجه به نتایج شاخص‌های برازندگی، ضرایب آلفای کرونباخ و بار عاملی، ضرایب مسیر و C.R.، ابزار گردآوری داده‌های مدل دارای ویژگی‌های فنی (قابلیت اعتماد و اعتبار) بسیار خوب و مطلوب است.

مشارکت اجتماعی نوجوانان همراه است؛ عواملی که هسته اصلی تحول مثبت نوجوانی را تشکیل می‌دهند. از این منظر، مهار روان‌شناختی نه تنها یک سبک تربیتی منفی، بلکه یک مانع ساختاری در مسیر تحقق ظرفیت‌های تحولی نوجوان تلقی می‌شود.

از سوی دیگر، تحول مثبت نوجوانی نقش یک سازوکار واسطه‌ای کلیدی را ایفا می‌کند که از طریق آن، تجربه‌های خانوادگی به پیامدهای وجودی و بهزیستی بلندمدت ترجمه می‌شوند. نوجوانانی که به دلیل مهار روان‌شناختی والدین، سطوح پایین‌تری از شایستگی، اطمینان و ارتباط را تجربه می‌کنند، فرصت کمتری برای درگیری فعال در زندگی، ساخت معنا و شکل‌دهی به هویت یکپارچه دارند؛ مؤلفه‌هایی که به‌طور مستقیم با تبلور وجودی مرتبطاند (هاپرت و سو، ۲۰۰۹؛ هون و دیگران، ۲۰۱۴). پژوهش‌های اسکندری و دیگران (۲۰۲۳)، موحدیان و دیگران (۲۰۲۲) و حکیم و دیگران (۲۰۱۸) نیز نشان می‌دهد که تجربه سطوح بالاتر تحول مثبت نوجوانی با افزایش هیجانات مثبت، هدفمندی، خوش‌بینی و روابط مثبت همراه است؛ شاخص‌هایی که هسته تبلور وجودی را تشکیل می‌دهند.

بنابراین، می‌توان چنین تبیین کرد که مهار روان‌شناختی والدین از طریق مختل کردن فرایندهای تحولی بنیادین نوجوانی، مسیر دستیابی به تبلور وجودی را مسدود می‌سازد. نوجوانی که در بستر روابط کنترل‌گرانه رشد می‌کند، کمتر احساس شایستگی و عاملیت دارد، در روابط خود محتاط و وابسته عمل می‌کند و در نتیجه، درک او از زندگی به‌عنوان تجربه‌ای معنادار، امیدبخش و رضایت‌بخش تضعیف می‌شود (واترز و دیگران، ۲۰۲۳، ویتاکر و دیگران، ۲۰۲۴). در مقابل، کاهش مهار روان‌شناختی والدین، زمینه بروز تحول مثبت نوجوانی را فراهم می‌کند و این تحول مثبت به‌عنوان پلی رشدی، به افزایش تبلور وجودی منجر می‌شود.

در مجموع، این یافته نشان می‌دهد که تبیین

(۲۰۱۸)، فاتحی و شیخ‌الاسلامی (۲۰۲۲)، فیاضی و دیگران (۲۰۲۱)، کائو و دیگران (۲۰۲۰)، کوی و دیگران (۲۰۱۴)، لین و دیگران (۲۰۲۲)، محمد و دیگران (۲۰۱۷)، موحدیان و دیگران (۲۰۲۲)، مورای و دیگران (۲۰۱۴)، ناندا و دیگران (۲۰۱۲)، واترز و دیگران (۲۰۲۳)، وایتاکر و دیگران (۲۰۲۴)، هوانگ و دیگران (۲۰۲۲)، یو و دیگران (۲۰۲۱) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان گفت مهار روان‌شناختی والدین نه به‌صورت مستقیم، بلکه از طریق تضعیف فرایندهای تحول مثبت نوجوانی، تبلور وجودی نوجوانان را کاهش می‌دهد. این نتیجه از منظر نظری با چارچوب تحول مثبت نوجوانی و نظریه نیازهای اساسی روان‌شناختی سازگار است و نشان می‌دهد که تأثیر والدگری مهارگرانه بر پیامدهای نهایی بهزیستی، ماهیتی فرایندی و غیرمستقیم دارد. بر اساس دیدگاه لرنر (۲۰۰۵) و لرنر و استنبرگ (۲۰۰۹)، تحول مثبت نوجوانی زمانی محقق می‌شود که زمینه‌های تحولی خانواده امکان ارضای نیازهای شایستگی، خودمختاری و ارتباط را فراهم کنند؛ مؤلفه‌هایی که در قالب پنج شاخص شایستگی، اطمینان، ارتباط، منش و مراقبت تجلی می‌یابند. در مقابل، مهار روان‌شناختی والدین با استفاده از راهبردهایی مانند القای گناه، کنترل عاطفی و دستکاری شناختی، مستقیماً به دنیای درونی نوجوان نفوذ کرده و تجربه خودمختاری و عاملیت شخصی را تضعیف می‌کند (سوئینس و دیگران، ۲۰۱۰، مابی و دیگران، ۲۰۱۶). این نوع والدگری، نوجوان را از تجربه تصمیم‌گیری مستقل، آزمون نقش‌ها و مشارکت فعال در تعاملات اجتماعی باز می‌دارد؛ فرایندی که به‌طور طبیعی باید موتور محرک تحول مثبت نوجوانی باشد. شواهد تجربی موجود نیز این مسیر را تأیید می‌کند. پژوهش‌هایی مانند آونولا و دیگران (۲۰۱۳)، کائو و دیگران (۲۰۲۰)، لین و دیگران (۲۰۲۲) و فیاضی و دیگران (۲۰۲۱) نشان داده‌اند که مهار روان‌شناختی والدین با کاهش تنظیم هیجانی، ارضای نیازهای روان‌شناختی و

رابطه بین والدگری مهارگرانه و تبلور وجودی بدون توجه به نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی، تبیینی ناقص خواهد بود. این نتیجه به لحاظ نظری، بر اهمیت نگاه فرایندی به تحول نوجوان و از نظر کاربردی، بر ضرورت مداخلاتی تأکید دارد که به جای تمرکز صرف بر کاهش رفتارهای منفی والدین، بر تقویت شاخص‌های تحول مثبت نوجوانی به عنوان مسیر ارتقای تبلور وجودی متمرکز شوند.

همچنین یافته‌ها نشان داد که تبلور وجودی بر اساس تعارض والد نوجوان با نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی قابل پیش‌بینی است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش بوورز و دیگران (۲۰۱۲)، تابع بردبار و دیگران (۲۰۲۱)، چاند و دیگران (۲۰۱۳)، ژیا و دیگران (۲۰۲۴)، کانوسونیتی و دیگران (۲۰۱۴)، کر و ساتین (۲۰۰۰)، کشاورز و دیگران (۲۰۲۰)، کیم و دیگران (۲۰۲۰)، لرنر و دیگران (۲۰۱۸)، مک‌الهنی و دیگران (۲۰۰۹)، میراندی و دیگران (۲۰۲۳)، ناپولیتانو و دیگران (۲۰۱۹)، وستفال و دیگران (۲۰۲۲)، ویتاکر و دیگران (۲۰۲۴) و هیالکر و دیگران (۲۰۰۸) همسو است. در تبیین نتایج پژوهش می‌توان گفت که تعارض والد-نوجوان به‌طور غیرمستقیم و از طریق تضعیف تحول مثبت نوجوانی، تبلور وجودی نوجوانان را پیش‌بینی می‌کند. این نتیجه حاکی از آن است که پیامدهای منفی تعارض‌های خانوادگی صرفاً به سطح هیجانی یا رفتاری محدود نمی‌شوند، بلکه با اختلال در فرایندهای تحولی کلیدی نوجوانی، مسیر دستیابی به شکوفایی و تبلور وجودی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهند. بر اساس چارچوب نظری تحول مثبت نوجوانی، کیفیت روابط خانوادگی یکی از مهم‌ترین بسترهای تحولی برای شکل‌گیری شایستگی، اطمینان، ارتباط، منش و مراقبت است (لرنر، ۲۰۰۵؛ لرنر و استنبرگ، ۲۰۰۹). تعارض والد-نوجوان، به‌ویژه زمانی که مزمن، حل‌نشده و همراه با سرزنش، طرد یا بی‌اعتمادی باشد، این بستر تحولی را تضعیف می‌کند و نوجوان را از تجربه

تعاملات حمایتگرانه و امن محروم می‌سازد (کشاورز و دیگران، ۲۰۲۰). در چنین شرایطی، نوجوان نه تنها فرصت تجربه روابط مثبت را از دست می‌دهد، بلکه در مسیر تحول اجتماعی، هیجانی و اخلاقی نیز با اختلال مواجه می‌شود.

پژوهش‌های متعددی این سازوکار را تأیید می‌کنند، برای مثال یافته‌های چاند و دیگران (۲۰۱۳)، مک‌الهنی و دیگران (۲۰۰۹) و هیالکر و دیگران (۲۰۰۸) نشان می‌دهد که سطوح بالای تعارض والد-نوجوان با کاهش احساس امنیت عاطفی، افت تنظیم هیجانی و ضعف در پیوندهای اجتماعی همراه است؛ عواملی که به‌طور مستقیم مؤلفه‌های تحول مثبت نوجوانی را تضعیف می‌کنند. همچنین نتایج پژوهش کانوسونیتی و دیگران (۲۰۱۴) نشان می‌دهد که احساس اعتماد، صمیمیت و نظارت مثبت والدین که نشانه تعارض پایین است با تمامی شاخص‌های تحول مثبت نوجوانی رابطه مثبت دارد، در حالی که احساس طرد، بیگانگی و تعارض بالا به کاهش این شاخص‌ها منجر می‌شود.

از منظر روان‌شناختی، نوجوانانی که درگیر تعارض‌های مداوم با والدین هستند، اغلب دچار سردرگمی هیجانی، احساس درماندگی و کاهش حرمت خود می‌شوند (مورتی و پلد، ۲۰۰۴؛ یاکوب، ۲۰۰۶). این وضعیت، مشارکت فعال نوجوان در فعالیت‌های تحصیلی و اجتماعی را کاهش داده و مانع تجربه موفقیت، تعلق اجتماعی و احساس اثرگذاری می‌شود؛ در نتیجه، تحول مثبت نوجوانی که مبتنی بر تجربه فعال تحول است، به‌طور کامل محقق نمی‌شود. یافته‌های بوورز و دیگران (۲۰۱۲) و ناپولیتانو و دیگران (۲۰۱۹) نیز نشان می‌دهد که کیفیت روابط والد-نوجوان از طریق تأثیرگذاری بر خودتنظیمی و انتخاب اهداف، نقش تعیین‌کننده‌ای در مسیر تحول مثبت نوجوانی ایفا می‌کند. نقش واسطه‌ای تحول مثبت نوجوانی در این رابطه، نشان می‌دهد که تعارض والد-

ایلام محدود است؛ بنابراین، تعمیم نتایج به سایر بافت‌های فرهنگی، اجتماعی و جغرافیایی نیازمند احتیاط است.

بر این اساس، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از طرح‌های طولی و یا نیمه‌آزمایشی استفاده شود تا مسیرهای علی روابط میان متغیرها با دقت بیشتری بررسی شود. همچنین به کارگیری منابع داده‌ای چندگانه (مانند گزارش والدین و معلمان) می‌تواند اعتبار بیرونی یافته‌ها را افزایش دهد. از نظر کاربردی، نتایج این پژوهش بر ضرورت طراحی و اجرای مداخلات آموزشی و مشاوره‌ای مبتنی بر کاهش تعارض والد-نوجوان و تعدیل مهار روان‌شناختی والدین تأکید دارد؛ مداخلاتی که به‌طور هم‌زمان بر تقویت مؤلفه‌های تحول مثبت نوجوانی تمرکز داشته باشند، می‌توانند زمینه ارتقای تبلور وجودی نوجوانان را به‌صورت پایدار فراهم کنند.

منابع

- Aliyev, R., & Tunc, E. (2015). Self-efficacy in counseling: The role of organizational psychological capital, job satisfaction, and burnout. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 190, 97-105.
- Ashraf, P., & Sheikholeslami, R. (2017). Academic alienation among students: The role of parental psychological control and teacher goal emphasis. *Journal of Educational Psychology Studies*, 14(27), 29-62. [In Persian].
- Aunola, K., Tolvanen, A., Viljaranta, J., & Nurmi, J. E. (2013). Psychological control in daily parent-child interactions increase children's negative emotions. *Journal of Family Psychology*, 27(3), 453-462.
- Bowers, E. P., Geldhof, G. J., Schmid, K. L., Napolitano, C. M., Minor, K., & Lerner, J. V. (2012). Relationships with important nonparental adults and positive youth development: An examination of youth self-regulatory strengths as mediators. *Research in Human Development*, 9(4), 298-316.
- Cao, J., Li, X., Ye, Z., & Xie, M. (2020). Parental psychological and behavioral control and positive youth development among young Chinese ado-

نوجوان به‌صورت مستقیم تبلور وجودی را کاهش نمی‌دهد، بلکه ابتدا بنیان‌های تحولی لازم برای شکوفایی را تضعیف می‌کند. نوجوانی که به دلیل تعارض‌های خانوادگی، شایستگی، اطمینان و ارتباط کمتری را تجربه می‌کند، کمتر قادر است زندگی خود را معنادار، هدفمند و رضایت‌بخش ادراک کند؛ مؤلفه‌هایی که در تعریف تبلور وجودی جایگاه مرکزی دارند (هاپرت و سو، ۲۰۰۹؛ هون و دیگران، ۲۰۱۴). پژوهش‌های میراندی، لیس، مازسچی، لی، سالمی و دلوکچینو (۲۰۲۳)، کیم، جانگ و کیم (۲۰۲۰) و وستفال و دیگران (۲۰۲۲) نیز نشان داده‌اند که کیفیت روابط والد-فرزند، از طریق تأثیر بر خودکنترلی، تاب‌آوری و احساس تعلق، نقش مهمی در شکل‌گیری تبلور وجودی نوجوانان دارد.

در نتیجه، می‌توان چنین استدلال کرد که تعارض والد-نوجوان با تضعیف فرایندهای تحول مثبت نوجوانی، نوجوان را از تجربه هیجانات مثبت، امید به آینده، خودتعیین‌گری و روابط مثبت محروم می‌سازد و در نهایت به کاهش تبلور وجودی منجر می‌شود. در مقابل، کاهش تعارض و بهبود کیفیت ارتباط والد-نوجوان، زمینه‌ساز تقویت تحول مثبت نوجوانی شده و این تحول مثبت به‌عنوان نوعی سازوکار تحولی، مسیر دستیابی به تبلور وجودی را هموار می‌کند.

با وجود نتایج معنادار و برآزش مطلوب مدل پیشنهادی، پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی همراه است که در تفسیر یافته‌ها باید مدنظر قرار گیرد. نخست، طرح پژوهش از نوع مقطعی و همبستگی است؛ ازاین‌رو، استنباط روابط علی میان مهار روان‌شناختی والدین، تعارض والد-نوجوان، تحول مثبت نوجوانی و تبلور وجودی با احتیاط صورت می‌گیرد. دوم، داده‌ها بر اساس ابزارهای خودگزارش‌دهی گردآوری شده‌اند که می‌تواند تحت تأثیر سوگیری پاسخ‌دهی، تمایل به مطلوب‌نمایی اجتماعی و برداشت‌های ذهنی نوجوانان قرار گیرد. سوم، جامعه آماری پژوهش به نوجوانان شهر

- Hakimi, S., Tālepasand, S., & Sājedi, Z. (2018). Effectiveness of positive education on well-being, character strengths and optimism of students. *Journal of Educational Innovations*, 17(2), 113-128. [In Persian].
- Hillaker, B. D., Brophy -Herb, H. E., Villarruel, F. A., & Haas, B. E. (2008). The Contributions of Parenting to Social Competencies and Positive Values in Middle School Youth: Positive Family Communication, Maintaining Standards, and Supportive Family Relationships. *Journal of Family Relations*, 57(5), 591 -601.
- Hone, L., Jarden, A., & Schofield, G. (2014). Psychometric properties of the Flourishing Scale in a New Zealand sample. *Social Indicators Research*, 119(2), 1031-1045.
- Huppert, F. A., & So, T. (2009). What percentage of people in Europe are flourishing and what characterizes them. In IX ISQOLS an American adolescent. *Journal of Adolescent Research*, 18(5). 523-541.
- Huang, J., Zhang, D., Chen, Y., Yu, C., Zhen, Sh., & Zhang, W. (2022). Parental psychological control, psychological need satisfaction, and non-suicidal self-injury among Chinese adolescents: The moderating effect of sensation seeking. *Children and Youth Services Review*, 136(3), 106417.
- Hudson, W. W. (1982). *Index of family relations*. In E. E. Filsinger (Ed.), *Marriage and family assessment* (pp. 271-287). Beverly Hills, CA: Sage.
- Ignacio, D. A., Emick-Seibert, J., Serpas, D. G., Fernandez, Y. S., Bargotra, S., & Bush, J. (2022). Individual, family, and social correlates of flourishing outcomes among youth: Findings from the 2016-2017 National Survey of Children's Health. *Child Abuse & Neglect*, 127, 1-10.
- Kaniušonytė, G., Malinauskienė, O., & Truskauskaitė-Kunevičienė, I. (2014). *Child-parent relationships and positive youth development components*. The 23rd Biennial Meeting of the International Society for the Study of Behavioral Development.
- Kerr, M., & Stattin, H. (2000) What parents know, how they know it, and several forms of adolescent adjustment: Further support for a reinterpretation of moniescents: The mediating role of basic psychological needs satisfaction. *Current Psychology*, 41(6), 4645-4656.
- Chand, N. L., Farruggia, S. P., Dittman, C. K., Chu, J. T. W., & Sanders, M. R. (2013). Positive youth development and Teen Triple P: Promoting positive youth development through a brief parenting intervention program. *Youth Studies Australia*, 23, 29 -36.
- Conner, T. S., De Young, C. G., & Silvia, P. J. (2018). Everyday creative activity as a path to flourishing. *The Journal of Positive Psychology*, 13(2), 181-189.
- Cui, L., Morris, A. S., Criss, M. M., Houlberg, B. J., & Silk, J. S. (2014). Parental psychological control and adolescent adjustment: The role of adolescent emotion regulation. *Parenting*, 14(1), 47-67.
- Diener, E., Wirtz, D., Tov, W., Kim-Prieto, C., Choi, D. W., Oishi, S., & Biswas-Diener, R. (2010). New well-being measures: Short Scales to Assess Flourishing and positive and negative feelings. *Social Indicators Research*, 97(2), 143-156.
- Eskandari, R., Hejazi, E., & Naghsh, Z. (2023). Perception of parenting styles and thriving in emerging adulthood: The mediating role of life- management strategies. *Journal of Psychology*, 27(3), 251-262. [In Persian].
- Fatehi, A., & Sheikholeslami, R. (2021). Parental psychological control and flourishing: The mediating role of psychological capital. *Journal of Developmental Psychology: Iranian Psychologist*, 18(70), 37-50. [In Persian].
- Fayazi, G., Zadeh Mohammadi, A., & Panaghi, L. (2021). The relationship between family structures and positive youth development. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*, 11, 175-175. [In Persian].
- Geldhof, G. J., Bowers, E. P., Boyd, M. J., Mueller, M. K., Napolitano, C. M., Schmid, K. L., & Lerner, R. M. (2014). The creation and validation of short and very short measures of PYD. *Journal of Research on Adolescence*, 24(1), 163-176.
- Gharesifard, L., & Zakeri, H. (2022). Prediction of flourishing based on self-efficacy and cultural intelligence in nurses at Shiraz city hospitals. *Journal of Work Psychology*, 1(3), 45-54. [In Persian].

- Mobbe, E., Soenens, B., Vansteenkiste, M., & Van Leeuwen, K. (2016). Do personality traits moderate relations between psychologically controlling parenting and problem behavior in adolescents? *Journal of Personality, 84*(3), 381-392.
- Mohamed, N. H., Hamzah, S. R., & Abu Samah, I. A. I. B. (2017). Parental and peer attachment and its relationship with positive youth development. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 7*(9), 352 -362.
- Movahedian, Z., Ghamrani, A., & Sajadian, I. (2022). The comparison of the effectiveness of teaching metacognitive skills and positive adolescent development on academic resilience and well-being of female students with behavioral problems. *Journal of Developmental Psychology: Iranian Psychologist, 72*(18), 271-284. [In Persian].
- Moretti, M. M., & Peled, M. (2004). Adolescent-parent attachment: Bonds that support healthy development. *Journal of Paediatrics & Child Health, 9*(8), 551-555.
- Murray, K. W., Dwyer, K. M., Rubin, K. H., Knighton-Wisor, S., & Booth-LaForce, C. (2014). Parent-child relationships, parental psychological control, and aggression: Maternal and paternal relationships. *Journal of Youth and Adolescence, 43*(8), 1361-1373.
- Napolitano, C. M., Bowers, E. P., Gestsdottir, S., Deping, M., Von Eye, A., Chase, P., & Lerner, J. V. (2019). The role of parenting and goal selection in positive youth development: A person -centered approach. *Journal of Adolescence, 22*(0), 1123 –1129.
- Nanda, M. M., Kotchick, B. A., & Grover, R. L. (2012). Parental psychological control and childhood anxiety: The mediating role of perceived lack of control. *Journal of Child and Family Studies, 21*(4), 637-645.
- Olson, D.H., Gorall, D. M., & Tiesel, J. W. (2006). *FACES IV. Development and validation*. Unpublished manuscript.
- Sanai, B. (2009). *Family and marriage measurement scales*. Tehran: Besat Press. [In Persian].
- Santini, Z. I., Torres-Sahli, M., Hinrichsen, C., Meilstrup, C., Madsen, K. R., Rayce, S. B., Baker, M. M., Hava, M. T., Schotanus-Dijkstra, M., & Koushede, V. toring. *Developmental Psychology, 36*(3), 366 -380.
- Keshavarz, G., Navabinejad, S., & Zaharakar, K. (2020). A conceptual model for underlying factors of parent-adolescent conflicts from parents' perspective. *Quarterly Journal of Family and Research, 17*(2), 147-170.
- Kim, T. E., Jang, C. Y., & Kim, M. (2020). Socioecological predictors on psychological flourishing in the US adolescence. The *International Journal of Environmental Research and Public Health, 17*(21), 7917.
- Lerner, R. M. (2005). *Promoting positive youth development: theoretical and empirical bases*. In: White paper prepared for the workshop on the science of adolescent health and development, national research council/institute of medicine. Washington, DC: National Academies of Science.
- Lerner, R. M., & Steinberg, L. (2009). *Handbook of adolescent psychology, individual bases of adolescent development (Vol. 1)*. New York: John Wiley & Sons.
- Lin, L., & Shek, L. (2019). *Encyclopedia of child and adolescent development. Vol 1. Advancing responsible adolescent development*. New York, NY: Wiley.
- Lin, Sh., Yu, Ch., Chen, J., Sheng, J., Hu, Y., Zhong, L., & Zhang, Y. (2022). Deviant peer affiliation mediates the influence of parental psychological control on adolescent aggressive behavior: The moderating effect of self-esteem. *Personality and Individual Differences, 186*(B), 111330.
- McElhaney, K. B., Allen, J. P., Stephenson, J. C., & Hare, A. L. (2009). Attachment and autonomy during adolescence. In R. M. Lerner & L. Steinberg (Eds.), *Handbook of adolescent psychology* (pp. 358 -403). New York: John Wiley & Sons.
- Milot, A. (2014). *Positive youth development as a framework for examining the relationships between conformity to gender norms, social support, and adolescent mental health*. Doctoral dissertation, Boston College. Lynch School of Education.
- Mirandi, M., Lis, A., Mazzeschi, C., Li, J. B., Salmi, L. P. & Delvecchio, E. (2023). Flourishing and self-control in adolescence: The role of perceived parenting. *International Journal of Environmental Research and Public Health, 20*(16), 6568.

- (2023). The association between parent-child quality time and children's flourishing level. *Journal of Pediatric Nursing*, 73, 187-196.
- Westphaln, K. K., Lee, E., Fry-Bowers, E. K., Kleinman, L. C., & Ronis, S. D. (2022). Examining child flourishing, family resilience, and adversity in the 2016 National Survey of Children's Health. *Journal of Pediatric Nursing*, 66, 57-63.
- Whitaker, R. C., Dearth-Wesley, T., & Herman, A. N. (2024). Parent-child connection and the development of flourishing. *Academic Pediatrics*, 24(7), 1033-1034.
- Willen, S. (2022). Flourishing and health in critical perspective: An invitation to interdisciplinary dialogue. *SSM-Mental Health*, 2, 100045.
- Xia, M., Coffey, J. K., & Fosco, G. M. (2024). Daily dynamics of feeling loved by parents and their prospective implications for adolescent flourishing. *Developmental Science*, 27(6), 13495.
- Yaacob, M. J. B. (2006). Parent -adolescent relationships and its association to adolescents' self-esteem. *Malaysian Journal of Medical Sciences*, 13(1), 4 -21.
- Yu, X., Fu, X., Yang, Z., Zhang, M., Liu, X., Fu, Y., & Lv, Y. (2021). Bidirectional relationship between parental psychological control and adolescent maladjustment. *Journal of Adolescence*, 92, 75-85.
- Zhang, X., Li, Y., Xiao, Y., Yu, Ch., Pei, Y., & Cao, F. (2024). Association of positive childhood experiences with flourishing among children with ADHD: A population-based study in the United States. *Preventive Medicine*, 179(6), 107824.
- Zhu, Y., Wang, Q., Liu, J., & Huang, J. (2024). Parental psychological control and depression, anxiety among adolescents: The mediating role of bedtime procrastination and moderating role of neuroticism. *Archives of Psychiatric Nursing*, 51, 1-9.
- (2020). Measuring positive mental health and flourishing in Denmark: Validation of the mental health continuum-short form (MHC-SF) and cross-cultural comparison across three countries. *Health and Quality of Life Outcomes*, 18(1), 297.
- Shao, J., Zhang, L., Ren, Y., Xiao, L., & Zhang, Q. (2018). Parent -child cohesion, basic psychological needs satisfaction, and emotional adaptation in left -behind children in China: An indirect effects model. *Front Psychology*, 9(1), 1023.
- Silva, A. J., & Caetano, A. (2013). Validation of the Flourishing Scale and Scale of Positive and Negative Experience in Portugal. *Social Indicators Research*, 110(2), 469-478.
- Soenens, B., Vansteenkiste, M., & Luyten, P. (2010). Toward a domain-specific approach to the study of parental psychological control: Distinguishing between dependency-oriented and achievement-oriented psychological control. *Journal of Personality*, 78(1), 217-256.
- Suldo, S. M., & Fefer, S. A. (2013). Parent-child relationships and well-being. In C. Proctor & P. A. Linley, *Research, applications, and interventions for children and adolescents* (pp.131-147). New York: Springer.
- Tabatabaie, F., Esmaeili, M., & Karamad, M. (2021). To predict the positive youth development on the level of basic needs and parental bonding. *Journal of Rooyesh*, 9(11), 77-86. [In Persian].
- VanderWeele, T. J. (2017). On the promotion of human flourishing. *Proceedings of the National Academy of Sciences, USA*, 114(31), 8148-8156.
- Vansteenkiste, M., Ryan, R. M., & Soenens, B. (2020). Basic psychological need theory: Advancements, critical themes, and future directions. *Motivation and Emotion*, 44(1), 1 -31.
- Waters, K. A., Salinas-Miranda, A., & Kirby, R. S.